

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลไทยแสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมครั้งแรกเมื่อมีการตรากฎหมาย “ พระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ.2497 ” ซึ่งเป็นบทบัญญัติให้สิทธิประโยชน์เป็นสิ่งจูงใจแก่กิจการที่รัฐเห็นว่าสำคัญและจำเป็นแก่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวประเทศไทยมีผลผลิตในภาคอุตสาหกรรมที่ต่ำมาก โรงงานที่มีอยู่ในสมัยนั้นมีเพียงโรงงานผลิตสินค้าบางอย่างของทางทหาร เช่น โรงงานแก้ว โรงงานแบตเตอรี่ โรงงานทอผ้า โรงงาน อสร. ผลิตอาหาร ส่วนโรงงานของภาคเอกชนมีเพียงโรงสีข้าวและโรงน้ำแข็งเป็นหลักเท่านั้น เมื่อรัฐบาลเล็งเห็นว่าประเทศไทยจะพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาอารยประเทศได้จำเป็นต้องเพิ่มการผลิตในภาคอุตสาหกรรมให้มากขึ้น ในการส่งเสริมการลงทุนเบื้องต้น รัฐบาลจึงเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อเป็นตัวอย่าง เช่น โรงงานทอกระสอบ โรงงานน้ำตาล โรงงานกระดาษ เป็นต้น พร้อมกันนั้นรัฐบาลก็ได้ดำเนินนโยบายในการดึงดูดภาคเอกชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้มาลงทุนโดยการเสนอให้หลักประกัน ให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร และให้การคุ้มครองการลงทุนแก่ผู้ประกอบการ การดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัตินี้เป็นการส่งเสริมในระบบที่มีโครงสร้างภาษีอากรสูง ทั้งเครื่องจักร วัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้การส่งเสริมจะพิจารณาเลือกโครงการและผู้ประกอบการโดยให้ได้รับสิทธิพิเศษ การส่งเสริมในขั้นต้นยังไม่มีแนวนโยบายในเรื่องการลงทุนจากต่างประเทศที่แน่ชัด ส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าเป็นหลัก ต่อมามีการกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

(1) ระยะแรก พ.ศ. 2504 – 2514 (แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 และที่ 2)

การพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยต้องอาศัยแหล่งเงินทุนและเทคโนโลยีต่างประเทศ นโยบายการส่งเสริมการลงทุนจึงเน้นการร่วมลงทุนระหว่างเอกชนไทยกับต่างประเทศ โดยเฉพาะการผลิตสินค้าทดแทนการนำเข้าและมุ่งขยายตลาดในประเทศโดยรัฐให้การสนับสนุนและให้การคุ้มครอง อุตสาหกรรมที่ให้การส่งเสริมจำแนกออกเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภท ก. อุตสาหกรรมหนักที่ใช้เครื่องจักรในการผลิตเป็นส่วนใหญ่

ประเภท ข. อุตสาหกรรมประกอบและผลิตชิ้นส่วน

ประเภท ค. อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้า

อุตสาหกรรมตามประเภท ก. ข. และ ค. ข้างต้นทุกประเภทได้รับการยกเว้นอากรเครื่องจักรและภาษีการค้าทั้งสิ้น สำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นได้รับยกเว้นและลดหย่อนอากรขาเข้าและภาษีการค้า กล่าวคือ อุตสาหกรรมประเภท ก. ได้รับยกเว้นร้อยละ 100 อุตสาหกรรมประเภท ข. ได้รับการลดหย่อนร้อยละ 50 อุตสาหกรรมประเภท ค. ได้รับการลดหย่อนลง 1 ใน 3 ของอัตราขาเข้าปกติ นอกจากการกำหนดและปรับปรุงสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรแล้ว ยังได้มีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการส่งออก โดยใช้มาตรการหลายรูปแบบ อาทิ อัตราส่วนผู้ถือหุ้นไทยและต่างประเทศนำมาเป็นฐานการกำหนดร้อยละของสัดส่วนของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตซึ่งจะต้องส่งออก

(2) ระยะที่ 2 พ.ศ.2515 – 2529 (แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3, 4, และที่ 5)

ผลจากการส่งเสริมการลงทุนในระยะแรกโดยการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้าและผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศมีผลกระทบทำให้เกิดการขาดดุลการค้าอย่างรุนแรง เนื่องจากการนำเข้าสินค้าเครื่องจักร อุปกรณ์ รวมทั้งสินค้าขั้นกลางและวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการผลิตสินค้าเพื่อใช้ภายในประเทศจนตลาดเกิดความอึดอัด รัฐบาลไทยจึงเปลี่ยนแนวนโยบายการให้การส่งเสริมเป็นการสนับสนุนให้มีการผลิตเพื่อการส่งออก

จากนโยบายมุ่งส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออกจึงมีการปรับปรุงการให้สิทธิประโยชน์ขึ้นใหม่ มีการยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นที่นำเข้ามาผลิตเพื่อการส่งออกเป็นเวลา 5 ปี ยกเว้นอากรขาออกและภาษีการค้าของผลิตภัณฑ์ส่งออก และอนุญาตให้หักเงินได้พึงประเมินในการเสียภาษีบุคคล ร้อยละ 5 ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจากการส่งออก โดยไม่รวมค่าประกันภัยและค่าขนส่ง ผลของการส่งเสริมการลงทุนในการผลิตเพื่อการส่งออกนี้ทำให้มูลค่าการส่งออกได้มีสัดส่วนสูงขึ้นเรื่อยมา จากร้อยละ 10.8 ในปี 2518 เป็นร้อยละ 34.5 ในปี 2525 และร้อยละ 43 ในปี 2527 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมส่งออกในระยะนี้เป็นอุตสาหกรรมที่ไม่ใช้เทคโนโลยีสูง แต่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก (labour intensive)

นโยบายส่งเสริมการลงทุนในระยะที่ 2 แม้จะเน้นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกแต่ยังคงมีการสนับสนุนการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้าขั้นกลางเพื่อมุ่งแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าในระยะที่ 1 ด้วย อย่างไรก็ตาม ในช่วงระยะที่ 2 ของการให้การส่งเสริมการลงทุน ประเทศต่างๆ ได้มีการแสวงหาและมีการแข่งขันชิงชกชนักลงทุนต่างประเทศให้ไปลงทุนในประเทศของตนรุนแรงยิ่งขึ้น นับแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 เป็นต้นมา นโยบายการส่งเสริมการลงทุนของไทยจึงจำเป็นต้องพัฒนาการรวบรวมข้อมูลข่าวสารด้านการค้า การลงทุนและเทคโนโลยีของประเทศต่าง ๆ ตลอดจนให้ความสำคัญในการเผยแพร่ให้ต่างชาติรู้จักประเทศไทยมากขึ้น ดังนั้นนโยบายส่งเสริมการลงทุนในระยะนี้จึงใช้นโยบายเชิงรุกโดยการออกไปหานัก

ลงทุนต่างประเทศ ในปี พ.ศ.2518 ได้มีการจัดตั้งสำนักงาน BOI ในต่างประเทศขึ้นเป็นครั้งแรกที่ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา หลังเปิดแห่งแรกแล้วในปีเดียวกันได้มีการเปิดสำนักงาน BOI ในต่างประเทศแห่งที่ 2 ที่นครแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมัน โดยความช่วยเหลือจากรัฐบาลเยอรมัน ผลของการเปิดสำนักงานต่างประเทศทั้ง 2 แห่งทำให้การลงทุนจากต่างประเทศดีขึ้นตามลำดับ จากนั้นในปี พ.ศ. 2521 ได้มีการจัดตั้งสำนักงาน BOI ในต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีก 2 แห่ง ที่นครซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย และที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น นโยบายส่งเสริมการลงทุนช่วงสุดท้ายของ ระยะที่ 2 มุ่งรับการลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (NICS) ได้แก่ เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮังการี สิงคโปร์ ที่กำลังแสวงหาแหล่งผลิตใหม่เพราะการผลิตภายในประเทศ ประสบกับปัญหาต้นทุนการผลิตสูงและหลีกเลี่ยงการกีดกันทางการค้าของประเทศที่พัฒนาแล้ว

(3) ระยะที่ 3 ปี พ.ศ. 2530 – 2539 (แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 และที่ 7)

การส่งเสริมการลงทุนในระยะที่ 3 นี้ เน้นส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาผลิตเพื่อส่งออกและปรับปรุงประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมโดยอนุญาตให้นำเครื่องจักรใหม่เข้ามาใช้ทดแทนเครื่องจักรเก่าโดยได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีการค้า การเผยแพร่การลงทุนของสำนักงานต่างประเทศมีบทบาทช่วยให้การลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นจากอดีตเป็นอย่างมาก ประกอบกับต่างประเทศมีความจำเป็นต้องกระจายฐานการผลิตออกสู่ประเทศที่มีต้นทุนและศักยภาพการลงทุนที่ดี เนื่องจากมีความต้องการใช้ประเทศใหม่เป็นฐานการผลิตเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันของตนในตลาดโลกโดยเฉพาะการร่วมลงทุนของต่างชาติเพื่อผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงและผลิตเพื่อส่งออกเป็นส่วนใหญ่ ขณะเดียวกันรัฐบาลไทยมีแนวนโยบายเพื่อการพัฒนาเทคโนโลยีและการพึ่งตนเองจึงเกิดการส่งเสริมกิจการวิจัยและพัฒนาขึ้นในปี 2532 โดยให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติมจากบัญชีประเภทอุตสาหกรรมที่อยู่ในข่ายให้การส่งเสริมได้

เมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของโลกเปลี่ยนแปลงไป ประเทศสังคมนิยมได้ล่มสลายและได้หันมาเปิดประเทศ โดยการปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจมาเป็นระบบผสมผสาน เช่น จีน เวียดนาม พม่าและยุโรปตะวันออก ประเทศเหล่านี้ต้องการการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากมีข้อได้เปรียบทางทรัพยากรและต้นทุนการผลิตต่ำโดยเฉพาะค่าแรงงานจึงเป็นแรงจูงใจให้ต่างชาติเข้าไปลงทุนและขยายตลาด สำหรับนโยบายส่งเสริมการลงทุนของไทยในช่วงปี 2535 – 2539 จำเป็นต้องปรับนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเป็นสากลด้วยการสนับสนุนส่งเสริมคนไทยให้ไปลงทุนในต่างประเทศเพื่อช่วยเสริมการขยายตลาด หาแหล่งวัตถุดิบ พลังงาน และเทคโนโลยี นอกจากนี้ได้ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสำนักงานภูมิภาคของบริษัทข้ามชาติ (regional office) เป็นสำนักงานตัวแทนต่างชาติ เพื่อส่งผลเอื้ออำนวยให้เกิดธุรกิจหลากหลายและ

ส่งเสริมบรรยากาศการลงทุนให้ดีขึ้น ขณะเดียวกันนโยบายการส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศ ไทยระยะนี้ได้เริ่มมีการสนับสนุนการลงทุนออกไปสู่ภูมิภาค โดยการประกาศเขตส่งเสริมการลงทุนซึ่งมีเขตที่ประกาศแบ่งรวม 4 เขต พร้อมกับจัดตั้งสำนักงานสาขาในภูมิภาค จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ (ภาคเหนือ) นครราชสีมา (ภาคอีสาน) สุราษฎร์ธานีและสงขลา(ภาคใต้) แต่ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนเขตส่งเสริมการลงทุนใหม่อีกครั้ง โดยแบ่งเขตส่งเสริมการลงทุนออกเป็น 3 เขต คือ เขต 1, เขต 2, เขต 3 และให้ผู้ได้รับการส่งเสริมที่ไปประกอบกิจการในเขตเหล่านั้นได้รับสิทธิประโยชน์มากขึ้นน้อยแตกต่างกันไป ทั้งนี้ เขต 3 เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนที่ได้รับสิทธิประโยชน์พิเศษสูงสุดมากกว่าเขตอื่น (ดูภาคผนวก ข)

ญี่ปุ่นเป็นประเทศหลักประเทศหนึ่งในจำนวนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบนซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของเขต 3 เมื่อพิจารณาสถิติจำนวนโครงการและมูลค่าการลงทุนของต่างชาติที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลการขอรับการส่งเสริมการลงทุนของศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคเหนือเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ แล้ว ญี่ปุ่นยังคงได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ครองอันดับหนึ่งในการลงทุนมากที่สุด อย่างไรก็ตามเพื่อให้ทราบข้อมูลสถานภาพการลงทุนของญี่ปุ่นที่เป็นจริงในปัจจุบัน ตลอดจนมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ญี่ปุ่นสนใจเข้ามาลงทุนในเขต 3 พื้นที่ภาคเหนือตอนบน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคที่ญี่ปุ่นเหล่านี้กำลังเผชิญอยู่ ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเพื่อหาข้อสรุปอันจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาจำนวนโครงการ มูลค่าการลงทุน มูลค่าการจดทะเบียน สัดส่วนการถือหุ้นของญี่ปุ่นและแหล่งจังหวัดที่ตั้งเฉพาะกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน

1.2.2 เพื่อศึกษาขนาดของกิจการ การนำเข้าเครื่องจักร การนำเข้าวัตถุดิบ จำนวนการจ้างงาน มูลค่าการส่งออก เฉพาะการลงทุนของญี่ปุ่นที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในเขตภาคเหนือตอนบน

1.2.3 เพื่อศึกษามูลเหตุจูงใจที่ญี่ปุ่นตัดสินใจเข้ามาลงทุนในเขตภาคเหนือตอนบน รวมทั้งปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะที่จะช่วยเสริมสร้างและ/หรือรักษาระดับความน่าสนใจต่อบรรยากาศและโอกาสสู่ทางการลงทุนในเขตภาคเหนือตอนบน อันจะเป็นข้อสรุปสู่การพัฒนานโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษานี้จะทำให้ทราบถึงสถานภาพการลงทุนของญี่ปุ่นในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน หรือ BOI ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน พะเยา ลำปาง และลำพูน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ถึงมูลเหตุจูงใจที่ญี่ปุ่นเลือกมาลงทุนในเขตภาคเหนือตอนบน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่นักลงทุนญี่ปุ่นกำลังเผชิญอยู่เพื่อหาข้อสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุนอันจะเกิดประโยชน์ต่อการเสริมสร้างบรรยากาศและโอกาสสู่ทางการลงทุนในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยต่อไป

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะจำกัดเฉพาะกิจการการลงทุนที่มีญี่ปุ่นถือหุ้น โดยได้รับการส่งเสริมการลงทุนและเปิดดำเนินการ ในช่วงระหว่างปี 2533 ถึง ปี 2540 รวมทั้งมีที่ตั้งสถานประกอบการอุตสาหกรรม(โรงงาน)ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและปัจจุบันอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคเหนือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน แพร่ น่าน พะเยา ลำปางและลำพูน

1.5 ระเบียบวิธีการวิจัย

1.5.1 การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิจัยโดยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

(1) ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data)

ออกแบบสอบถามบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นสัญชาติญี่ปุ่นโดยเป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI และเปิดดำเนินการ ในช่วงปี 2533 – 2540 จำนวน 35 บริษัท เพื่อให้ทราบถึงสถานภาพการลงทุนที่แท้จริง เช่น จำนวนโครงการ มูลค่าการลงทุน มูลค่าการจดทะเบียน สัดส่วนการถือหุ้นของญี่ปุ่นจากมูลค่าการจดทะเบียน การลงทุนในเครื่องจักร การนำเข้าวัตถุดิบ การจ้างงาน ขนาดของกิจการ กำลังการผลิต มูลค่าการส่งออก ตลอดจนมูลเหตุจูงใจที่ทำให้ญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนในเขตภาคเหนือตอนบน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การลงทุน

(2) ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)

ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ รายงาน และเอกสารข้อมูลวิชาการของทางราชการและองค์กรเอกชน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ กระทรวงอุตสาหกรรม ข่าวสารจากสื่อมวลชน นิตยสาร วารสาร รวมทั้งผลการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ

1.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถามและข้อมูลทุติยภูมิจากการค้นคว้า ทั้งนี้รวบรวม โดยนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาตรวจสอบ แง่เน้น ประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านด้วยสถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ร้อยละ และสถิติอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับการตรวจสอบและวัดได้

1.5.3 การรายงานผลการศึกษา

นำเสนอผลการศึกษาดังวิธีเชิงพรรณนา (descriptive approach) พร้อมทั้งการแสดงผลข้อมูล สถิติต่าง ๆ ด้วยตาราง กราฟ หรือรูปภาพต่าง ๆ

1.6 นิยามศัพท์

เพื่อความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้ศึกษากับผู้อ่านเกี่ยวกับคำศัพท์ จึงขอให้นิยามศัพท์ดังนี้

(1) “สิทธิพิเศษ” หมายถึง ผลประโยชน์ส่วนเพิ่มที่รัฐให้กับบุคคลหรือนิติบุคคล ภาษาราชการเรียกว่า “สิทธิประโยชน์”

(2) “นโยบายส่งเสริมการลงทุน” หมายถึง นโยบายของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

(3) “เขตส่งเสริมการลงทุน” หมายถึง พื้นที่ที่รัฐกำหนดขึ้นเป็นพิเศษเพื่อให้สิทธิพิเศษเพิ่มเติมมากกว่าสิทธิตามปกติ

(4) “นักลงทุน” หมายถึง เจ้าของกิจการ หรือผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจลงทุน โดยอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เป็นตัวกำหนดและมีความต้องการกำไรสูงสุด

(5) “ผู้ประกอบการ” หมายถึง บุคคลผู้ใช้แนวทางธุรกิจโดยการออกแบบ การจัด การรวบรวมทุน การรับคนงาน การสร้างความสัมพันธ์กับผู้บริโภค และรัฐบาล แต่จำเป็นต้อง เปรียบเทียบธุรกิจของงานกับธุรกิจอื่น เพื่อพัฒนาธุรกิจ

(6) “ทำเลที่ตั้ง” หมายถึง พื้นที่หรือสถานที่ที่ผู้ประกอบการจัดตั้ง หรือก่อสร้าง สถานประกอบการ (โรงงาน)

(7) “บริษัทญี่ปุ่น” หมายถึง บริษัทที่มีต่างชาติเป็นชาวญี่ปุ่นถือหุ้น